POLSKA INFORMACJA POLITYCZNA
agencja publicystyczna
INFORMATION POLITIQUE POLONAISE . AGENCE DE PRESSE
ADRES: WARSZAWA, UL. MATEJKI 10. ADRES TELEGR. »POLINF« TEL. 7.00-95. KONTO P.K.O. 171.90.

Nr.38/77/ Warszawa, dnia 23 grudnia 1937 r.

MADAGASKAR

Wyjątkowe trudności wymagają wyjątkowych wysiłków, a nowe sytuacje stwarzają konieczność poszukiwania nowych dróg. Współczesne warunki, w których odbywa się rozbudowa gospodarcza naszego kraju, hamowanego przez 150 lat w swoim normalnym rozwoju i starającego się dotrzymać kroku innym mocarstwom, wymagają niejednokrotnie od czynników kierowniczych wytknięcia nowych celów i wypróbowania nowych metod.

W dziele rozbudowy i uzdrowienia struktury gospodarczej Polski doniosłe znaczenie posiada kwestia emigracji. Ponieważ tradycyjne rynki imigracyjne Ameryki zamknęły się dla wychodźstwa europejskiego, a więc także i polskiego - ze szczególną siłą nasunęła się konieczność poszukiwania w tej dziedzinie nowych rozwiązań.

Wysuwając na forum międzynarodowym problem zwaloryzowania nieużytkowanych obszarów i nadmiaru rąk do pracy w krajach przeludnionych przy pomocy nieczynnych kapitałów, Polska podkreśliła, że problem ten ma również swój aspekt kolonialny i że podobna współpraca międzynarodowa powinna być zastosowana do takich obszarów kolonialnych, które nadają się dla osiedlania rasy białej.

Momenty te są obecnie dyskutowane zarówno na forum międzynarodowym, jak i w zainteresowanych zagadnieniem kolonialnym państwach, Jeżeli zaś chodzi o specjalne zainteresowania Polski zagadnieniem kolonialnym w odniesieniu do problemu emigracji, to sprawa ta przeszła ostatnio z drogi dyskusji teoretycznej na tory istotnych możliwości dzięki gotowości Rządu Francuskiego udostępnienia Madagaskaru dla emigracji z Polski.

Sprawa ta była już w jesieni 1936 r. przedmiotem rozmów pomiędzy Ministrem Spraw Zagranicznych Polski a ówczesnym Premierem Francji p.Blumem. Późniejsze znane oświadczenie Ministra Kolonii,p.Mouteta, zwracało szczególnie uwagę, w związku z aktualnością problemu emigracji żydowskiej, na możliwości osiedlenia na Madagaskarze pewnej ilości Żydów.Stało się to bezpośrednią przyczyną wysłania tam przez Rząd Polski, w porozumieniu z Rządem Francuskim, specjalnej ekspedycji ekspertów. Zadaniem tej ekspedycji było zbadanie na miejscu obiektywnych warunków i konkretnych możliwości imigracyjnych Madagaskaru dla rasy białej.

Na czele ekspedycji stanął major M.B.Lepecki, viceprezes Międzynarodowego Towarzystwa Osadniczego, znawca osadnictwa europejskiego w krajach tropikalnych i subtropikalnych. Poza tym w skład ekspedycji wchodził inż. Salomon Dyk, ekspert dla osadnictwa rolnego, szczególnie obeznany z osadnictwem żydowskim w Palestynie i na Madagaskarze oraz p.Leon Alter, dyrektor żydowskiego towarzystwa emigracyjnego "Jeas", reprezentujący doświadczenia organizacyjne i społeczne, oparte na wieloletniej działalności praktycznej.

Tak złożona komisja, która miała zresztą sposobność korzystać z doświadczeń i badań miejscowych czynników francuskich dawała gwarancję fachowego i bezstronnego zbadania elementów, na których opiera się akcja osadnicza w tropikalnej strefie geograficznej.

Po kilkumiesięcznych badaniach na miejscu, komisja doszła do wniosku, że centralny Madagaskar, położony powyżej 800 m., nadaje się do osadnictwa białego, opartego w zasadzie na pracy fizycznej osadnika, a więc na gospodarce rolnej typu chłopskiego. Oczywiście, jak każda akcja osadnicza, również i osadnictwo na Madagaskarze wymaga przygotowania terenu t.j. przeprowadzenia prac komunikacyjnych, regulacji rzek i stworzenia odpowiednich warunków sanitarnych.

W wyniku sprawozdania, złożonego przez komisję zainteresowanym resortom, oba Rządy zarówno Polski jak i Francuski odniosły się do sprawy zorganizowanej akcji osadniczej na Madagaskarze zasadniczo pozytywnie, co znalazło m.in. wyraz w

rozmowach, przeprowadzonych przez Ministra Becka z Ministrem Delbosem podczas jego pobytu w Warszawie. Projekt emigracji z Polski na Madagaskar, po przeprowadzeniu niezbędnych prac inwestycyjnych i organizacyjnych oraz przy czynnym poparciu francuskich czynników rządowych, będzie więc mógł wejść w stadium realizacji.

Jest najzupełniej jasne, że podobna akcja wymaga zachowania wszystkich środków ostrożności, gdyż Rząd Polski może być zainteresowany tylko w takiej inicjatywie emigracyjnej, która daje gwarancję powodzenia i trwałości. Dlatego wszelkie horoskopy co do przypuszczalnych rozmiarów emigracji na Madagaskar byłyby przedwczesne. Jeżeli zaś chodzi o element emigracyjny, to stwierdzić należy, że Madagaskar nadaje się również dla wychodźtwa żydowskiego.

Obecny stan sprawy-która wchodzi dopiero w stadium prac pionierskich-otwiera emigracji z Polski nowe drogi. Należy podkreślić, że w toczącej się dyskusji emigracyjnej, związana węzłami sojuszu z Polską, Francja okazała pierwsza, w gronie imperiów kolonialnych, realne zrozumienie dla postulatów polskich. Rząd Francuski inauguruje, chociaż na niewielkim stosunkowo odcinku, waloryzowanie nieużytkowanych dotychczas dostatecznie obszarów kolonialnych przy pomocy elementu ludzkiego, reprezentującego jeden z głównych ośrodków dynamizmu ludnościowego Europy. Tym samym rzuca Francja jeden z tych pożytecznych pomostów, które mogą skutecznie wyrównać istniejące w życiu międzynarodowym dysproporcje.

..ooOoo..